

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย ช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 - 3 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
7. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ตามความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูปฏิบัติการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย ช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 - 3

1.2 เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพบุคลากรและขนาดโรงเรียนที่ส่งผลต่อปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย ช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 - 3

1.3 เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย ช่วงชั้นที่ 3 - 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 - 3

2. สมมติฐานการวิจัย

มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพบุคลากรและขนาดโรงเรียนที่ส่งผลต่อปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1-3

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ ครูปฏิบัติการสอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย จำนวน 10 โรงเรียน โดยแยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน รองผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ จำนวน 10 คน ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 655 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 150 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ ครูปฏิบัติการสอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย จำนวน 10 โรงเรียน โดยแยกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน รองผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ จำนวน 10 คน ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 242 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 110 คน ซึ่งการกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางจี้และมอร์แกน หลังจากนั้นได้ใช้วิธีเทียบสัดส่วนกับจำนวนครูปฏิบัติการสอนของแต่ละโรงเรียน

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 ตัวแปรต้น มี 2 ตัวแปรได้แก่

1) สถานภาพบุคลากร แยกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ ครูปฏิบัติการสอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) ขนาดโรงเรียน แยกเป็น ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

3.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ การจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ การออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เมื่อจำแนกตามสถานภาพพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ การพัฒนาระบบการส่งเสริมสนับสนุน และด้านที่มีการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ครูปฏิบัติการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ การกำหนดรูปแบบ วิธีการ เกณฑ์การตัดสิน เอกสารหลักฐานการศึกษา ด้านการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน และมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ ด้านซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ การจัดโครงสร้าง หลักสูตรสถานศึกษา การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการจัดทำสาระของหลักสูตร

เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ การกำหนดรูปแบบ วิธีการ เกณฑ์การตัดสิน เอกสารหลักฐานการศึกษา การจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา การจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย และด้านการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุดคือ การเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ

การจัดทำสาระของหลักสูตร และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือการออกแบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหามากที่สุด รองลงมาคือโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และปัญหาน้อยที่สุดคือโรงเรียนขนาดกลาง

4.2 บุคลากรที่มีสถานภาพแตกต่างกัน และมีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพบุคลากรและขนาดโรงเรียนที่ส่งผลต่อปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

4.3 ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาพบว่า

4.3.1 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาต้องได้รับความร่วมมือจากคณะครู-อาจารย์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วยกันวิเคราะห์จากสภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและชุมชน

4.3.2 การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ พิจารณาจากมาตรฐานช่วงชั้น โดยครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ ช่วยกันพิจารณา

4.3.3 การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ พิจารณาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค โดยครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ ช่วยกันพิจารณา

4.3.4 การกำหนดเวลา พิจารณาจากสาระการเรียนรู้มากหรือน้อย แล้วพิจารณาว่าควรใช้เวลาเท่าใด และจากเวลาที่กำหนดนำมาคิดเป็นหน่วยกิต โดยยึดหลักว่าเวลา 40 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยกิต

4.3.5 การจัดทำคำอธิบายรายวิชา พิจารณาจากสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยครูที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ ช่วยกันพิจารณา

5. อภิปรายผล

5.1 จากที่พบว่าระดับปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิศม์ สมศรี (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้านยกเว้นด้านการจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชิต เครือน้ำคำ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการจัดการที่มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ครูมีภารกิจมากจากงานประจำคือการสอนหนังสือและงานที่ได้รับมอบหมายจากทางโรงเรียน ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ประจำ กล่าวคือ เดิมกระทรวงศึกษาธิการได้มอบภารกิจในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้โรงเรียนทั้งหมด โดยยึดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ต่อมาได้มีหนังสือราชการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ฝึกฝนด้านระเบียบวินัย เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ให้มีการสอนพระพุทธศาสนาสำหรับผู้นับถือศาสนาพุทธอย่างน้อย 2 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ และให้ใช้หลักสูตรแกนกลางร้อยละ 70 อีกร้อยละ 30 ให้โรงเรียนจัดทำให้สอดคล้องกับสภาพและบริบทของโรงเรียนและชุมชน ทำให้เกิดการสับสนสำหรับผู้ปฏิบัติ และมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลา ส่วนด้านการเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่มีปัญหามากที่สุด เนื่องจากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้แนะนำเพียงส่วนประกอบว่าหลักสูตรสถานศึกษาควรประกอบด้วยอะไรบ้าง แล้วให้โรงเรียนดำเนินการตามความเหมาะสม ไม่มีอะไรผิด อะไรถูก จึงทำให้เกิดความไม่แน่ใจว่าสิ่งที่กำลังดำเนินการนั้นถูกต้องหรือไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิศม์ สมศรี (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นโดยรวมพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้านยกเว้นด้านการจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชิต เครือน้ำคำ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาโดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ยกเว้นด้านการจัดการที่มีปัญหาอยู่

ในระดับน้อย ส่วนด้านการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับเรวดี ภูถาวร (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่เปิดสอนถึงช่วงชั้นที่ 1 และ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ พรรณทิพย์ บัวชุม (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่ายในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนม และสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการใช้หลักสูตรการศึกษา ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ทั้งในภาพรวมและด้านบุคลากร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง

5.2 จากที่พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการสอนมีปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการสอนมีภารกิจมากจากงานประจำที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียนและหน่วยงานราชการต้นสังกัดอยู่แล้ว ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ประจำ เดิมกระทรวงศึกษาธิการได้มอบภารกิจในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้โรงเรียนทั้งหมด โดยยึดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ต่อมามีการประกาศให้ใช้หลักสูตรแกนกลางร้อยละ 70 อีกร้อยละ 30 ให้โรงเรียนจัดทำให้สอดคล้องกับสภาพและบริบทของโรงเรียนและชุมชน ทำให้เกิดการสับสนสำหรับผู้ปฏิบัติ จึงมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลา ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตลอด เพียงร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย กำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา รับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นระยะ และให้ความเห็นชอบหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิชัย อุทธารนิช (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ

ประถมศึกษาอำเภอแก่งคำ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

5.3 จากที่พบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และโรงเรียนขนาดกลาง มีปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิชัย อุทธาณิช (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแก่งคำ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความพร้อมในด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ต่างกัน แต่มีปัญหาเหมือนกันเพราะผู้บริหาร โรงเรียนและครูปฏิบัติการสอนมีภารกิจมากจากงานประจำที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียนและหน่วยงานราชการต้นสังกัดอยู่แล้ว ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ประจำ เดิมกระทรวงศึกษาธิการได้มอบภารกิจในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้โรงเรียนทั้งหมด โดยยึดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และแนวทางการจัดทำหลักสูตรของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ต่อมามีการประกาศให้ใช้หลักสูตรแกนกลางร้อยละ 70 อีกร้อยละ 30 ให้โรงเรียนจัดทำให้สอดคล้องกับสภาพและบริบทของโรงเรียนและชุมชน ทำให้เกิดการสับสนสำหรับผู้ปฏิบัติ จึงมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลา

5.4 จากที่พบว่า ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวม บุคลากรที่มีสถานภาพแตกต่างกัน และมีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสริมศักดิ์ ช่วยอุปการ (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนในโครงการปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงาน โดยรวมแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับวิโรจน์ ภูลวรรณ (2548 : บทคัดย่อ) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนในการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของภูมา คล่องแคล่ว (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพและขนาดโรงเรียนต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากปัจจัยและบริบทของโรงเรียนทำให้ปัญหาในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแตกต่างกัน และไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพบุคลากรและขนาดโรงเรียนที่ส่งผลต่อปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เนื่องจาก ผู้บริหารโรงเรียนและครูปฏิบัติการสอนมีภารกิจมาจากงานประจำที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียนและหน่วยงานราชการต้นสังกัดอยู่แล้ว ประกอบกับมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ประจำ ทำให้เกิดการสับสนสำหรับผู้ปฏิบัติ จึงมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ตลอดเวลา เกิดความไม่แน่ใจว่าสิ่งที่กำลังดำเนินการนั้นถูกต้องหรือไม่ ถึงจะอยู่ในโรงเรียนขนาดใดก็จะมีปัญหาเหมือนกัน

6. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1 ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรศึกษาคู่มือการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อทำความเข้าใจและเป็นแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6.2 ด้านการเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ควรศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องให้เข้าใจ และควรมีผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้คำแนะนำ โดยการจัดการอบรม แยกเป็นกลุ่มตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน

7. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

7.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ด้านการเรียบเรียงเป็นหลักสูตรสถานศึกษา